

1968-6

Maandschrift voor

BIJENTEELT

Versijnt maandelijks

Jaargang 70 - juni 1968

Officieel orgaan van de Vereniging tot bevordering der Bijenteelt in Nederland

Voor de

HONINGGOOGST

210. Bijenuitlaat f 1,60	239. Plastic opdrukdeksel voor Omniaflacon , voorzien van ons verenigingseembleem per 100 stuks f 4,—
211. Ontzegelbak , met stander voor 8 ontzegelde raten f 32,—	240. Monsterflacon 50 gram, met schroefdeksel en inlage, per stuk f 0,14
212. Ontzegelbak , zonder stander ... f 25,—	241. Monsterflacon 100 gram, met schroefdeksel en inlage, per stuk f 0,16
213. Ontzegelvork , roestvrij stalen naalden in kunsthars handvat ... f 4,50	242. Luxe porseleinen honingpotje , bijenkorfmodel, met deksel ... f 1,75
214. Ontzegelmes van de beste kwaliteit f 5,75	243. 5 ponds honingemmer f 1,10
215. Kolbtoestel voor het slingerbaar maken van heidehoning. Het apparaat heeft meer dan 50 vernikkelde pennen precies op celafstand f 30,—	244. 10 ponds honingemmer f 1,50
216. Ericaborstel , vervangt voor de kleine imker een kolbtoestel ... f 10,—	245. 25 ponds honingemmer f 2,70
217. Dubbele honingzeef van ons bekende model f 8,—	246. 50 ponds honingemmer f 4,50
218. Kaasdoek voor het zeven van honing, 75 x 75 cm f 1,—	247. Raathoningdoosje met cellofaanvenster en bedrukt met aantrekkelijke tekst, per 10 stuks f 2,20
219. Honingspatel , voor het uitscheppen van gekristalliseerde honing, oersterk en roestvrij, zolang de voorraad strekt f 7,25	
- FLACONS, HONINGEMMERS**
238. Omniaflacon met plastic opdrukdeksel, inhoud 450 gram, in het glas de inscriptie „geen statiegeld“, sierlijk model, per doos van 24 stuks, inclusief doos ... f 4,80	HONINGETIKETTEN
	250. Blauw etiket , per 100 stuks ... f 2,—
	251. Etiket in kleurendruk , ons nieuwe etiket, per 100 f 2,—
	252. Etiket voor honingbokalen , per 100 f 2,—
	253. Sluitetiket voor alle bokalen en flacons, met aantrekkelijke tekst en een rondje met ons verenigingseembleem, per 100 f 2,—

GOEDE DINGEN

BIJENHUIS - WAGENINGEN

TEL. 0 8370 - 28 63 - GIRO 823276

MAANDSCHRIFT VOOR BIJENTEELT. Adres redactie en administratie: Bijenhuis, Wageningen. Redacteur: R. P. Groenveld. Commissie van Redactie: W. Assink en H. G. Maagendans. Alle stukken aan het Bijenhuis te Wageningen, ook opgaven en betalingen van advertenties en speurbijtjes. Giro: 846801.

Die Willem!

Ha die Willem . . .

Naar aanleiding van de schrijverij in de rubriek van Willem over de toevoeging van zuur aan het wintervoer ter verbetering van de conditie en daarmee van de weerstand van onze bijen tegen ziekten, zijn nog enkele reacties van lezers bij de redactie ingekomen. Het is niet doenlijk al deze beschouwingen in deze rubriek op te nemen. Willem hoopt dat de schrijvers daar begrip voor zullen hebben. Dat neemt niet weg dat hij bij deze graag zijn erkentelijkheid wil betuigen voor de betoonde interesse. Hieronder volgt nog een beschouwing van een lezer, wiens handtekening in duidelijkheid die van Willem evenaart en derhalve niet is te ontcijferen, maar die zich kennelijk in de kringen van onze Landbouw Hogeschool beweegt. Met deze bijdrage, die aansluit op de scheikundige uiteenzetting in het meinumner, willen wij de discussie over dit onderwerp afronden en als beëindigd beschouwen. Hij schrijft:

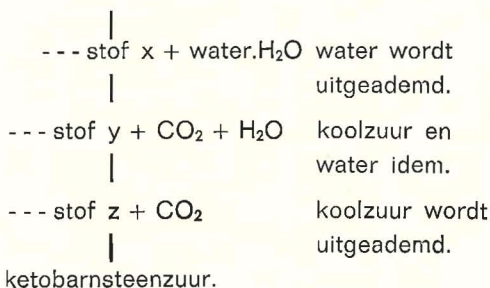
„Een kleine kanttekening bij de chemische notities van Pietje Eigenwijs. Zelf heeft u gelukkig het misverstand van de heer Eigenwijs m.b.t. kalk, oxaalzuur en chitine uit de weg geruimd.

Daarnaast dient er met klem op gewezen te worden dat de citroenzuurcyclus niet zo is genoemd omdat citroenzuur hier het volledig onbelangrijke eindprodukt zou zijn, doch wel omdat het de **sleutel is waar alles om draait**. Het is namelijk zo dat de afbraak = verbranding van suiker in ons lichaam gebeurt door het via diverse trappen om te zetten in azijnzuur. Nu zit er ook in dat azijnzuur nog energie, maar het azijnzuur is nagenoeg niet te verbranden (af te breken). Om nu toch zijn zin te krijgen heeft het lichaam een valstrik bedacht. Het azijnzuur wordt gebonden aan ketobarnsteen-zuur tot citroenzuur! Als het eenmaal zover is

wordt het citroenzuur afgebroken tot ketobarnsteen-zuur (via een omweg natuurlijk) wat dan weer opnieuw bindt met azijnzuur.

Schema

ketobarnsteen-zuur + azijnzuur (uit suiker)
geeft citroenzuur

Hier wordt opnieuw een azijnzuurmolecuul toegevoegd (rest van een suikermolecuul).

Ik weet niet op welke wijze het lichaam zelf wel of niet ketobarnsteen-zuur kan maken. Doch als je citroenzuur geeft komt het er vanzelf uit en dat zorgt dat het lichaam niet door azijnzuur wordt vergiftigd.

Met hartelijke complimenten aan de heer Eigenwijs."

En met de excuses van Willem aan diegenen, die menen dat deze ruimte beter aan een onderwerp uit de dagelijkse praktijk besteed had kunnen worden. Hij belooft plechtig zich voorlopig niet meer zover te zullen verwijderen van de normale problemen, die de geneugten van het imkeren met zich brengen.

Willem

UIT DE JAAGKIEPS

De bij is in

In het tweede lentiadenummer van het Rotterdams Parool zagen we een foto van de heer W. H. van Mourik bij een van zijn bijenvolken. De heer Van Mourik is niet alleen accountant onzer vereniging; hij is al 38 jaar imker en 25 jaar voorzitter onzer afdeling Rotterdam. Zijn foto staat bij een helder en duidelijk artikel over bijen en bijenhouden, dat niet alleen informatie geeft over het houden van bijen, maar dat ook nuttige wenken bevat voor het imkeren in de grote stad. De heer Van Mourik vertelde de verslaggever dat zijn burens in Hillegersberg pas na een jaar bemerkten, dat hij bijen hield. „Je kan zeer goed bijen houden in het stadscentrum, als je het maar met verstand doet.” Vinden andere afdelingsbesturen hierin geen aanleiding om de redactie van een plaatselijk of gewestelijk blad eens aan te sporen om een vraaggesprek te publiceren met een imker uit hun omgeving? Imkers kunnen het krantenlezend publiek zoveel interessants vertellen over hun bijen, over honing, over bestuiving en over de vreugden van het zelf imkeren. Welke activiteiten van welke afdelingen mogen we in de komende jaagkiepsen vermelden? In de Veluwepost verscheen een uitvoerig artikel over bijenhouden met een foto van onze nieuwe kunstraatmachines in vol bedrijf.

Kunstraat

In A.B.J. januari vertelde de Griek Georgandas van zijn in Griekenland genomen proeven met kunstraat. Hij komt tot de conclusie, dat in zijn land kunstraat met 820-850 cellen per dm² de beste is. De redactie van A.B.J. voegt hieraan toe, dat in Amerika kunstraat gebruikt wordt met 820 cellen en dat een gedurende drie jaren genomen proef uitwees, dat het aantal darre-cellen toeneemt als men kunstraat gebruikt met minder dan 820 cellen.

Suiker in honing

Dr. Böttcher geeft weer een zeer uitvoerig verslag van het werk van zijn instituut, dat niet alleen zeer leerzaam, maar ook voor gewone imkers zeer leesbaar is. Het vertelt o.a.: In de

herfst 1966 hebben we een aantal volken het wintervoedsel toegediend waaraan een rode kleurstof was toegevoegd. We probeerden een antwoord te krijgen op de vraag hoeveel van dat rode wintervoedsel in het voorjaar bij verschillende bedrijfswijzen in de honingkamer terecht komt.

Het is duidelijk, dat bij de z.g. „onderzetmethode” (waarbij de broedkamer, waarin het volk overwinterde, in het voorjaar dus honingkamer wordt) die honingkamer zéér veel rood voedsel bevatte.

Maar ook bij de klassieke methode, waarbij men broedramen uit de onderbak in de daarboven geplaatste honingkamer hangt, kwam er rood voedsel in de honingkamer, maar lang niet zoveel als bij de onderzetmethode.

Wij waren verbaasd, schrijft dr. Böttcher, dat we bij een volk, dat alleen lege raten in de honingkamer kreeg (die boven de broedkamer werd geplaatst), toch nog enige cellen met rood voedsel in de bovenbak vonden. Om cellen vrij te maken voor het leggen van eitjes, hadden de bijen rood voedsel uit de onderbak naar de honingkamer gebracht.

Drijfvoeren

Josef Herold schrijft in Imkerfreund maart: Alleen de ervaren imker mag vroeg beginnen met drijfvoeren. De beginner doet er goed aan de raad van Zander op te volgen: begin pas met drijfvoeren als de kruisbessen bloeien. De beste tijd van drijfvoeren is niet het voorjaar, maar de nazomer. Een grondregel, waaraan iedere beginner zich moet houden, luidt: Zeer sterke volken kan men bijna altijd drijfvoeren. Middelmatige volken mag men alleen maar drijfvoeren als het goed weer is. Zwakke volken mag men nooit drijfvoeren. Drijfvoer geven aan zwakke volken betekent meestal hun dood.

De totale veger

Karl Bayer vertelde in NWD december iets over een in Zwitserland toegepast bedrijfsmethode. In juli hebben ze daar geen dracht meer. Men maakt van een volk een „totale veger”, zoals onze oude Nederlandse imkers dat ook wel deden. In het volk laat men slechts één raam met open broed en één raam met veel stuifmeel. De uitgenomen raten (zonder bijen) geeft men aan andere volken als welkome versterking. Natuurlijk moet de veger een goede koningin hebben. Inplaats van de uitgenomen raten geeft men de veger ramen met hele velen kunstraat. En dan gaat men de veger elke avond met suikerwater voeren. Af en toe hangt men een nog niet uitgebouwde kunstraat tussen de reeds uitgebouwde raten. Het voeren gaat bijzonder goed met de plastic voeremmer.

Op deze wijze vormt de veger een zeer groot broednest en krijgt die het nodige wintervoer. Aldus Karl Bayer.

Bij ons komt een veger meestal op een andere plaats te staan en ze verliest haar vliegbeijen. De „totale veger” echter wordt niet verplaatst. Het hele volk blijft op de oude plek staan. Men neemt het alleen bijna alle raten af.

Oudere imkers in ons land pasten deze „totale veger” soms toe omdat ze daarbij het tijdrovende zoeken van de koningin voorkwamen. Wel vraagt natuurlijk het verdelen van de uitgenomen raten over de andere voiken de nodige tijd.

Van 2 op 3

Nu ik toch de totale veger beschreven heb, wil ik nog even de zeer oude „van 2 op 3 methode” beschrijven, die daar prachtig op aansluit. Die begint namelijk ook met het maken van een totale veger als door Bayer beschreven. Maar dat gebeurt dan niet in juli, maar vóór de zwermtijd. Het is een bijzonder snelle wijze van kunstzwermen. Als u de totale veger hebt gemaakt, bent u al bijna klaar.

De raten (zonder beijen), die u de totale veger hebt afgenomen, hangt u in dit geval in een lege kast, in dezelfde volgorde waarin ze in de oude kast hingen. Nu zoekt u een sterk volk in uw stal op. U verwijdt het en zet het op een willekeurige plaats in de tuin. En op de plaats, waar u dat sterke volk wegnam, plaatst u de kast met de raten van de totale veger. Daar vliegen dus de vliegbeijen van de verplaatste kast op aan, die op het open broed koninginncellen aanzetten. Hieruit blijkt al, dat men deze methode in de ochtend van een mooie vliegdag moet uitvoeren.

Het verplaatste sterke volk moet u wel in het oog houden, het vertoont namelijk meestal het eerst opnieuw zwermneiging. Maar ook daar wisten onze oude imkers wel raad op. Als ze het uit de rij gezette volk niet langer vertrouwden, ging ze als volgt te werk.

Ze schudden het uit de rij gezette volk geheel van zijn raten. Hetzelfde deden ze met het volk, dat een jonge koningin gekweekt had, maar natuurlijk pas als die aan de leg was. De jonge koningin kreeg de raten van het sterke volk en het sterke volk kreeg de raten van de jonge koningin.

Ook als u deze methode niet toepast, is het een goede hersengymnastiek om u precies voor de geest te halen wat er eigenlijk gebeurd is.

Ik heb deze zwermverhinderingsmethode dikwijls toegepast.

Verhitte honing

Robert en Anne Tweedy schrijven in Irish december over het verhitten van honing o.a. het volgende.

Wij vragen ons af, wat we over dit onderwerp weten. Alles wat we weten is, dat de honing, die de beijen als voedsel in hun raten opslaan, waarschijnlijk nooit hoger verwarmd wordt dan 100° F. Aan dat feit ontleen we de gedachte, dat honing, die aan hogere temperaturen wordt blootgesteld, iets van zijn waarde verliest. Direct rijst de vraag: is dat bewezen? Bij welke temperatuur wordt honing minder goed dan de honing die de beijen zelf behandelen en opslaan in hun woning? Die vraag stelden ze aan dr. Eva Crane. Zij schreef: In principe is uw gedachte volkomen juist, dat honing meer aan waarde verliest naarmate hij sterker wordt verhit. Maar de situatie is niet zo eenvoudig als u het voorstelt. Een verhoging gedurende een paar seconden tot een zeer hoge temperatuur kan de honing wel minder beschadigen dan een half uur verwarming op een veel lagere temperatuur. Verder reageren niet alle honingen gelijk op verhoging en hoe verder we komen met ons onderzoek, des te ingewikkelder blijkt de zaak te zijn.

Natuurlijk vermelden de Tweedys ook de mening van broeder Adam:

De hoogste temperatuur waarop honing vloeibaar gemaakt kan worden zonder hem te beschadigen is 135° F. Deze honing blijft gewoonlijk drie of vier maanden vloeibaar. In Amerika verhit men de honing tot 166° F. Deze honing blijft zeer lange tijd vloeibaar. Dr. Colin Butler schreef dat in de Duits sprekende landen men van beschadiging van de honing spreekt als door verhoging het diastasegetal lager wordt en dat vindt al plaats bij verwarming boven 40° C. (104° F.).

Zodra we de honing méér verwarmen dan de beijen zelf doen, beschadigen we hem dus. Het noodlot wil, dat in hetzelfde blad beschreven wordt hoe men in Amerika honing behandelt.

R. J. Stone te Montana vertelde in een lezing, dat hij de honing (die hij van de imkers koopt en die dus al een lange weg heeft afgelegd) in grote tanks pompt. Uit die tanks pompt hij hem in tankauto's die 42.000 pond en meer kunnen bevatten. Dan gaat de honing naar de centrale verzamelplaats en hij wordt overgepompt in tanks met een inhoud van 3½ miljoen pond. Vandaar gaat hij per spoorwegtankwa-

gen naar de honinghandelaren in heel de U.S.A. en natuurlijk naar de exporteurs, die hem in grote vaten overpompen. De importeurs leveren deze vaten honing aan de grossiers, die hem verwarmen (voor de hoeveelste maal?) en aftappen in flacons.

Geef mij maar de honing rechtstreeks van de Nederlandse imker!

Lachertje

Cécile schrijft in Luxemburgische van maart: Waarmee zoudt u ons, vrouwen, willen vergelijken, ik bedoel met welk dier! Toch zeker met de bij. Zijn wij niet huiselijk als de bijen, spaarzaam, altruïstisch en vlijtig?

Praat u me nu niet over de darreslacht, daar doen we tot nu toe nog niet aan mee, maar wat niet is kan komen na wat ik nu ervaren heb. Komt mijn heer en gebieder (dat denkt hij?) vrolijk thuis op een uur waarop men behoort te slapen en lacht mij wakker. Ik denk: die heeft de toto gewonnen. En daar veroorlooft hij zich het volgende te vertellen: Het dier, dat de meeste overeenkomst vertoont met de vrouw, is de kikker: altijd koude voeten, de hele lieve dag kwaken en altijd bang voor de ooievaar. Toegegeven, het is een mop. Maar een onbetamelijke mop.

Aldus madame Cécile.

Y.

De werkzaamheden van de Komkommercommissie van de Afdeling Bijenteelt van het Landbouwschap

De belangstelling van land- en tuinbouwers voor de bijenteelt stoelt vooral op de bijdrage van de honingbijen voor de bestuiving van land- en tuinbouwgewassen.

Bestuiving is echter niet altijd gewenst. De Nederlandse komkommerrassen zijn in staat zonder bestuiving toch vruchtvlees te vormen. Worden de planten wel bestoven dan ontstaan zaadkomkommers, die aanmerkelijk minder opbrengen. Om de bijen te weren is in een groot aantal gemeenten bepaald, dat de bijen moeten worden verplaatst in de maanden dat de komkommerplanten bloeien. Aldus wordt een gedeeltelijke oplossing verkregen, omdat behalve de honingbijen ook hommels en zweefvliegen en andere insecten voor de bestuiving van de komkommerbloemen zorgen. Dit is voor de imkers en voor de telers van gewassen die wél door bijen moeten worden bestoven een onaanvaardbare regeling. De komkommercommissie tracht in de gebieden met komkommerenteelt tot een voor partijen bevredigende oplossing te komen. De uitbreiding van de komkommerenteelt o.m. naar najaars- en winterteelt heeft speciale problemen opgeroepen.

Wat de bevredigende oplossing is hangt af van de plaatselijke omstandigheden. Zodra de commissie iets hoort over plannen in een gemeente om een komkommerverordening te maken of uit te breiden wordt gevraagd om een bespreking met alle belanghebbende groeperingen. Vooral omdat het afschermen van de lucht-ramen met nylongaas meestal de oplossing is, lukt het in de nieuwe teeltcentra doorgaans de gemeentebesturen te weerhouden van een verplaatsingsgebod. In het gesprek tussen de partijen blijkt soms dat een vrijwillige verplaat-

singsregeling — met uiteraard een behoorlijke vergoedingsregeling — een oplossing biedt. Dan is er ook geen verordening nodig.

Deze vrijwillige regelingen worden door de commissie begeleid.

Veel aandacht wordt besteed aan het opruimen van de oude verordeningen. Er zijn gemeenten wier structuur na het instellen van de verordening zodanig is gewijzigd, dat de verordening bijna een averechtse uitwerking heeft, toch is het nog niet gelukt zo'n verordening ingetrokken te krijgen.

Uiteraard volgt de commissie het streven om te komen tot komkommerplanten met uitsluitend vrouwelijke bloemen met bijzondere aandacht. Bij de samenstelling van de commissie is er naar gestreefd dat ook de nieuwe teeltgebieden erin vertegenwoordigd zijn. In de commissie heeft ook een vertegenwoordiger van de Hoofdafdeling Tuinbouw zitting. Dit komt de evenwichtigheid van de uitspraken van de commissie ten goede, zodat de adviezen van de commissie veel zwaarder kunnen wegen. De vergaderingen van de commissie worden ook bijgewoond door de Rijksbijenteeltconsulent, ir. J. F. Mommers.

P. T. Hilhorst, secretaris

H. H. IMKERS

Zendt vanaf heden al uw

RUWE RAATWAS

rechtstreeks of in verenigingsverband
naar...

HONINGZEMERIJ

W. van 't Land

Tel. 2607 Barneveld

U zult zien, wij betalen de hoogste prijs.
Desgewenst KUNSTRAAT terug

21e Internationale Bijenteeltcongres

TE MARYLAND (V.S.)

EN EEN DAARAAN VERBONDEN REIS LANGS EEN AANTAL BIJENLABORATORIA IN CANADA EN DE VERENIGDE STATEN

door H. H. W. Velthuis (Lab. Vergelijkende Physiol., Rijks Universiteit te Utrecht)
J. Beetsma (Lab. Entomologie, Landbouwhogeschool te Wageningen)

Bestuiving

W. P. Nye (USDA, Logan, Utah) onderzoekt het bestuivingsgedrag in samenwerking met O. Mackensen (Baton Rouge, Louisiana). Nye vond bij een serie volken in een lucerneveld, voorzien van een stuifmeelval, dat sommige volken veel lucernestuijfmeeel verzamelden en andere een voorkeur bleken te hebben voor ander stuifmeel. Nye vroeg zich af of deze voorkeur misschien erfelijk is vastgelegd en daarom ging hij door middel van kunstmatige inseminatie de lucernestuijfmeeelvolken onderling kruisen en evenzo de volken, die een voorkeur vertoonden voor *Grindelia* en *Kochlia* stuifmeel. Na vijf generaties inteelt verkreeg hij „high-lines”, die 85% lucernestuijfmeeel in hun val hadden en 15% pollen van *Kochlia* en *Grindelia*. De „low-line” had slechts 18% lucernestuijfmeeel verzameld. Het stuifmeel is door de kleur van elkaar te onderscheiden.

Kruising van de twee lijnen geeft een intermediair verzamelen van lucernestuijfmeeel, hetgeen inderdaad doet vermoeden, dat dit gedrag erfelijk is vastgelegd.

Zeer waarschijnlijk speelt de kleur van de bloem geen rol, omdat lucernerassen verschillende bloemkleuren hebben. Nye denkt, dat het trippelgedrag („tripping behaviour”) op de lucernebloem, het op de juiste manier betreden van de kiel, zodat de meeldraden naar buiten komen, het erfelijk bepaalde gedrag is. Gedacht wordt nu aan het selecteren van cranberry en blueberry specialisten.

Gecontroleerde bestuiving van lucerne en rode klaver door solitaire bijen wordt onderzocht door Gochnauer (Ottawa), G. E. Bohart (USDA, Logan, Utah) en W. P. Stephen (Columbus, Ohio). *Megachile rotundata* (Fabr.), de blad-

snijderbij is een solitaire bij, waarvan de nestplaatsen bij elkaar liggen. In gebieden, waar de bladsnijders voorkomen, werden blokken hout geplaatst op ongeveer 2,5 meter hoogte.

De blokken hebben horizontale doorboringen, waarin dikke limonaderietjes (10-12,5 cm lang, 5 mm diameter) passen. De bladsnijder bekleedt de binnenwand van het rietje met afgesneden stukjes lucerneblad. Van achteren naar voren worden zo kamertjes gemaakt, met in elk kamertje voedsel en een eitje. Diapause vindt in het popstadium plaats. Van half september af kunnen de blokken met de nesten op een koele plaats worden bewaard. In het voorjaar worden de nesten eerst op kamertemperatuur gebracht en daarna bij het lucerneveld geplaatst. *Nomia melander* (Cockerell), de alkalibij, is eveneens een lucernespecialist. Voor de *nomia*'s, die grondnesten hebben, wordt bij het lucerneveld de grond geschikt gemaakt. Eerst wordt een 90 cm diepe kuil gegraven, die met een plastic vel bedekt wordt om het regenwater vast te houden. De kuil wordt gevuld met gravel. Per cm² oppervlak kan een maximale bevolking ontstaan uit 2 larven.

Verder wordt getracht hommels voor bestuivingsdoeleinden te kweken. Gestart wordt met jonge koninginnen in kleine houten kastjes, verdeeld in twee kamertjes. Wanneer nestmateriaal wordt gegeven, zijn nestbouw en het leggen van eitjes inderdaad mogelijk. De kastjes kunnen dan worden verplaatst naar het lucerne- of rode klaverveld.

Zwermmattractie

Wanneer een volk gaat zwermen, vliegt eerst een 100-tal bijen uit en verzamelt zich op een paal of tak. Dit eerste trosje bevat nog geen koningin. Pas later, als de koningin aanwezig

is, wordt de gehele zwerm aangetrokken. Dit kon Boch (Ottawa) bewijzen, door steeds het eerstgevormde trosje van een serie zwermen weg te nemen. Deed hij dit, dan vestigde een volgend trosje zich steeds op een andere plaats. Waarschijnlijk gaan door de aanwezigheid van de koningin de bijen stertselen en verspreiden dan de geur van hun Nassanov-klier om de rest van de bijen aan te trekken.

In de Nassanov-klier wordt een aantal stoffen geproduceerd, waaronder nerolzuur en geraniolzuur. Nerolzuur en geraniolzuur zijn isomeren. Nerolzuur gaat bij kamertemperatuur snel over in geraniolzuur. Boch was in staat bij aanbieden van een mengsel van deze twee zuren en citral een volledige zwemtros te krijgen, terwijl hij de koningin had verwijderd.

Door deze methode kan de weekend-oppas achterwege blijven.

De bruidsvlucht

In Davis (Californië) werd ons een film getoond, gemaakt door N. E. Gary, betreffende de paring van koningin en dar. Gary is in 1963 de eerste onderzoeker geweest, die de paring heeft kunnen onderzoeken. Hij gebruikt hiervoor een opstelling van twee 15 meter hoge masten. Tussen deze masten wordt een draad gespannen, waaraan maagdelijke koninginnen door middel van dunne draadjes worden verbonden. Zodra deze koninginnen zich op een hoogte van 4,50 meter bevinden, worden ze door rondvliegende darren ontdekt. Zoals bewezen door Gary, worden de dieren aangetrokken door een stof, die de koningin in haar kaakklieren produceert.

Deze stof, 9-oxo-deceenzuur, op een filtreerpapierje aangebracht, heeft hetzelfde effect, wanneer het aan een draad boven de 4,50 meter wordt opgehangen. Gebleken is, dat de darren na het ruiken van het 9-oxo-deceenzuur, op contrasterende voorwerpen in de lucht vliegen. Heeft deze aantrekking plaatsgehad, dan tracht een van de darren met de koningin te paren. Bij koninginnen, die aan een draad bevestigd zijn, lukt deze paring een enkele keer. Gary is van mening, dat de koninginnen, die in hun vlucht beperkt zijn, de angelkamer onvoldoende openen. Knijpt hij bij de maagdelijke koningin de drie laatste achterlijfssegmenten weg, dan volgt vrijwel direct een „paring”.

De darren, die normaal weer van de koningin los raken, moeten nu met de hand worden verwijderd. Verder werd een darrenval van doorzichtig plastic gedemonstreerd. In de fuik, bestaande uit een conus met als bodem een

conus met een geringe helling, werd een koningin in een kooitje gehangen. Via een gat in de bodem konden de darren in de buurt van de koningin komen. Onderzocht werden door middel van gemerkte darren, de leeftijd, de geslachtsrijpheid en de herkomst van de darren.

Aan de Cornell University (Ithaca, N.Y.) werken R. A. Morse en G. Strang over het aanvliegen van de koningin door darren. Getracht wordt in grote kooien van kaasdoek een paring te krijgen. Het achtervolgen van de koningin door de darren was reeds waargenomen. De bijenvolken die met deze kooien verbonden zijn, zijn zodanig afgeschermd, dat de werkbijen niet in de kooi kunnen komen.

Darrenverzamelplaatsen

Het bestaan van darrenverzamelplaatsen wordt nogal eens betwist. Toch is Strang in staat geweest dit jaar verzamelplaatsen te localiseren, die vijf jaar geleden door Morse en Zmarlacki ook reeds waren aangetoond. Wanneer men een maagdelijke koningin met een draad aan een ballon verbindt en met deze ballon in het terrein gaat wandelen, dan zal deze koningin in zeer bepaalde gebieden worden achtervolgd door darren. Deze gebieden met een straal van 100 tot 150 meter zijn nauwkeurig te bepalen. Tot nu toe is men er nog niet in geslaagd de vereiste kenmerken van deze verzamelplaatsen te omschrijven. Voorzover nu bekend, is de begroeiing niet de bepalende factor. Verder wordt gedacht aan thermiek en/of begrenzing door een bomenwal. Door middel van japanse „beetle traps” (kevervallen) met verschillende aantrekkingsstoffen wordt getracht darren te vangen. Morse heeft het vermoeden, dat de verzamelgebieden verzadigd zouden zijn van „koninginnestoffen”. (Wordt vervolgd).

Ook U kunt GRATIS bezitter worden van het boekwerk „Het Kleine Bijenboek” van de zeer bekende schrijver wijlen de heer Joh. A. Joustra
Zie maandblad van febr. '68.

Wij geven U dit boekwerk geheel gratis bij aankoop vanaf f 50,— aan imkers-artikelen.

Door eigen grote importen van materialen zijn onze kwaliteiten materialen de beste en de prijzen zeer laag. Voor onze artikelen verwijzen wij U naar de advertentie in het maartnummer. Of vraagt onze meer uitgebreide prijslijst 1968. Wij zenden U die gaarne gratis toe.

BIJENSTAND H. T. VAN DAM & Zn.
Jubbega (Fr.) - Tel. 05165-382

Bijenpark

BEVERWIJK

Ongeveer vijftien jaar geleden waren er enige imkers, die enkele honderden vierkante meters bosgrond ter beschikking kregen om daar bijen te houden. Na veel werk vonden drie imkers daar een plaats en konden ze daar hun bijen houden. Door de industrialisatie van de IJmond kwam er steeds minder ruimte voor alle soorten recreatie en dus ook voor het houden van bijen. Gelukkig was er bij de imkers, die dat stuk bosgrond hadden, nog ruimte te maken.

Op de voorgrond de bijenstallen van de twee eerste imkers, „De Meidoorn” en „De Kruisbes”. Beiden hebben ongeveer 10 volken.

Midden in het park staat het stalletje „Flower Honey”.

En zo gebeurde het, dat de laatste jaren ons bijenpark plaats biedt aan tien imkers, die zo'n negentig volken hebben.

Het park is nu weer aan uitbreiding toe. Als nog meer imkers om een plaats komen, zijn ze van harte welkom. Er is nog ruimte en we hopen, dat nog meer imkers bij ons een plaats komen zoeken. Deze moeten dan ook niet tegen een beetje werk opzien, want allen samen kunnen wij daar een prachtig bijenpark opbouwen. De initiatiefnemer, de heer S. Hempenius, mogen wij dan ook dankbaar zijn en met het voorbeeld van onze bijenvolken voor ogen zullen wij zeker slagen.

★ ★ ★ Wespen ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★

Naar aanleiding van het ingezondene van de heer K. van Deursen te Ter Apel, Bijenteelt no. 1968-3, betreffende het al of niet behoren van de wespen tot de vijanden der bijen, gaarne het volgende:

Wespen zijn nuttig door het verdelgen van bladluizen, doch lastig bij het oogsten van fruit.

Wanneer ik tenminste mijn pruimen wil oogsten, blijken de wespen zich er al van meester gemaakt te hebben. Wat nog naar beneden komt bij het schudden zijn gedeeltelijk opgevreten vruchten. Vorig jaar was het een echt wespenjaar, bij controle van mijn kasten vond ik boven bij de suiker op het kleedje van elk der op 20 ramen zittende volken zeker een tiental wespen, weliswaar was het merendeel zo goed als dood, doch enkele kropen nog ijverig rond, hoewel dusdanig gestoken door de bijen dat ze niet meer konden vliegen. Deze

wespen waren evenwel toch maar door de vliegopeningen naar binnen gekomen en de gehele wandeling naar boven hadden ze kunnen maken om tot de suiker door te dringen.

Op een vrije zonnige dag heb ik wel gedurende uren talloze wespen moeten helpen verdrijven van de vlieggaten, aangezien telkens weer zo'n negen of tien wespen tegelijkertijd probeerden binnen te dringen. Van rust onder deze volken is natuurlijk geen enkele sprake en ik heb de raad opgevolgd van het bekende flesje met bier en suikerwater en ook thans zijn al diverse wespenkoninginnen gesneuveld. Ook kreeg ik datzelfde jaar nog een onverwacht heel nietig zwermpje. Voor de aardigheid plaatste ik dit kleine volkje (koningin met een vijftigtal bijen) met voer in een z.g.n. bevruchtigskastje. Na 3 dagen vond ik dit volkje doodgebeten en zeker 30 wespen deden zich tegoed aan het voer.

Mijn ervaring is dus: geen wespen nabij de bijenstal.

Hijken.

H. Wessels

Belevenissen

van enige imkers

Op de voorlaatste maandagmorgen in april werd onze penningmeester reeds zeer vroeg onder de textiel vandaan gehaald; want de telefoon ging. Een noodkreet uit de polder: „Kom heden met de bijen voor de peren anders heeft het geen zin”.

De warmste zaterdag en zondag in april sinds jaren heeft de fruittelers overvallen. Ook wij hadden er niet op gerekend, zo vroeg naar de peren te reizen. De perenimkers werden gewaarschuwd en niettegenstaande één die avond feest had, wegens zijn bruiloft, beloofde hij toch mee te gaan want ze zouden op tijd terug zijn.

Helaas kon voor deze maandagavond geen geschikte auto op de kop worden getikt, doch een familielid van een imker kwam te hulp.

Bij het ophalen van het voertuig om half zes, bleek dat de autobezitter op stap was én met het sleuteltje der auto. En maar wachten — wachten en wachten. Toen de man eindelijk kwam opdagen wilde de auto niet starten enz. 'k Zal niet verder uitweiden hoe het gegaan is, doch volsta met te zeggen, dat eerst om half tien de auto begon te draaien.

Intussen hadden de imkers een wagen met tractor geharperd, waarmee ze een moerasland in de kop van Overijssel introkken om de bijen-

kasten op te halen; dit geschiedde in noodweer, bliksem en donder.

Als de tractor weer de vaste weg had bereikt en de volken waren afgeladen was het wachten op de auto. Eindelijk kwam deze opdagen.

Onder hevige regen werden de bijenvolken ingeladen en daarna met spoed de polder in. Bij lichte dag is het al een hele toer de fruittelers in de polder te vinden; Hertepad, Neushoornpad, Zwartemeerpad enz. laat staan in 't pikke-donker. Enkele lagen reeds in bed en het duurde nog al even voordat ze onder de textiel vandaan kwamen. Een teler verzocht zelfs de kasten op de bestemde plaats te brengen. Voor een goede verstandhouding doet men wel eens wat en onder donder en bliksem met veel regen werden de kasten op de juiste plek in de boomgaard neergezet.

Het was al 1 uur in de nacht toen de laatste fruitteler ons koffie serveerde waarbij hij nog zijn kunnen op een elektronisch orgeltje ten beste gaf. Om 2 uur waren ze na een vermoeide avond en nacht weer thuis. Het is wellicht onnodig erop te wijzen dat de thuiskomst van de bruidegom niet meer leuk was. Maar ja, als echtgenote van een imker, moet je nu en dan eens wat door de vingers zien. De bruidegom had niet veel terug, hij hield zich maar koest, want de komende zaterdagmorgen moest hij vrouwlief reeds om 4 uur verlaten, nu voor het reizen naar de appelbloesem.

Meppel.

Hartkamp

LACHEN of HUILEN

In het Groentje van maart schreef ik onder de titel „Is Willem wakker geworden?” een stukje o.a. over het opbergen van raten met de, wat wij „de schoorsteenmethode” noemen. Bakken opstapelen tot een toren van 5 of 6 stuks, stenen eronder, zodat lucht kan toetreden, rooster tegen muizen, op de bovenste bak twee stenen en daarop het dak. Ik vertelde, dat wij zo al jaren honderden raten bewaren, ze blijven volkomen fris door de constante luchtstroom en er komt nooit en nooit wasmot in.

Geen stank van para, geen gevaarlijke manipulaties met zwavel.

Gewoontegetrouw duik ik direct bij mijn thuiskomst in het Groentje van mei en daar zie ik in de rubriek „Uit de Jaagkieps” een kopje: onze para-gaskamer. Een uitvoerige beschrijving hoe para te gebruiken en vooral de wenk de para-ramen voor gebruik te luchten. Zit er voedsel in, dan zelfs een week lang. Als slot van het artikel: u gaat toch ook niet naar de schouwburg in een kostuum, dat rechtstreeks

uit de mottezak komt?

Tot zover de schrijver, die evenveel recht heeft zijn visie te geven als wie ook.

Voor mij is echter de klap op de vuurpijl het slot van de Jaagkieps. Schrijver haalt daar onder het kopje „Wij zijn hardleers...” Harold Armitt aan, die ongeveer zegt: Gooi uw maandschrift met goede raad in de prullemand. Noteer niets en vergeet alles. Het duurt dan vijftig jaar voordat een gepubliceerde verbetering algemeen bekend wordt. En als besluit: Nederlandse imkers herinneren zich goede raad. De lezers van ons Ierse zusterblad schijnen bijzonder hardleers te zijn, dacht uw... Y.

Wat mij aan het lachen of huilen maakt is het feit, dat blijkbaar ook het maartnummer van ons Groentje al in een Nederlandse prullemand ligt. Eenvoudiger dan op onze manier kan men onmogelijk ramen bewaren. Hoeveel imkers denken er donderdags aan hun ramen voor de inspectie van zaterdag erop te luchten?

Speciaal tegenover onze beginners was op zijn minst een referte aan het toch vast niet bij iedereen in de prullemand terechtgekomen maartnummer nuttig geweest, dacht uw

Haarlem.

P. Bakker

Imkersdag

IN DRACHTEN

7 september 1968

Drachten, het middelpunt van Zuid-Oost Friesland, aan Rijksweg 43, de verbinding van het noorden met het westen des lands. Drachten, met busverbindingen op Leeuwarden (half-uurdienst), op Groningen en Heerenveen en Assen (uur-dienst). Daar verwachten wij u, imkers van Nederland, om samen te genieten van de tentoonstelling Litona (liefde tot de natuur), de honingtentoonstelling, de begroetingsrede in de grote Lawei-zaal, met daarna een rondrit per bus door het moderne Drachten en een rondvaart over de Friese wateren. Om 9 uur is de tentoonstelling geopend; dan kunt u komen. Om 5 uur in de namiddag hopen we de dag te kunnen besluiten. De kosten voor de gehele dag bedragen f 10,— per persoon. U kunt u tot 4 augustus opgeven, maar gaarne nu al. Na ontvangst van de deelnemerskosten bij de heer G. Hiemstra, penningmeester van de afdeling Beetsterzwaag en omstreken, Molen-

eind 58, Drachten, giro 811629, worden u de dagkaarten toegezonden. Wij hier in Drachten hopen u een prettige dag te kunnen aanbieden.

open ige notities

In januari brachten wij een nieuw plastic opdrukdeksel voor de Omniaflacon, waarop het embleem van onze vereniging, in de handel. Dit nieuwe artikel heeft zich sindsdien in een enorme belangstelling mogen verheugen, gezien de zeer vele bestellingen, die wij daarvan ontvingen.

Aan dit opdrukdeksel is Nederlandse honing thans goed herkenbaar en duidelijk van buitenlandse honing te onderscheiden. Wij zijn nu nog een stap verder gegaan. Als sluitstuk van ons streven om het verschil tussen Nederlandse en buitenlandse honing reeds op het eerste gezicht zo opvallend mogelijk te maken, hebben wij door een vooraanstaand deskundige nu ook nog een nieuw etiket voor Nederlandse honing laten ontwerpen. De tot dusver

door ons verhandelde etiketten voldeden eigenlijk niet meer aan de moderne inzichten, die aan etiketten als blikvangers gesteld worden.

Dit nieuwe etiket komt in de plaats van no. 251 van onze prijslijst. De prijs is gelijk gebleven, namelijk f 2,— per 100 stuks. Ook het Bijenhuis gaat over enige tijd zelf dit etiket gebruiken en dan is ons streven om **alle** Nederlandse honing door deksel en etiket duidelijk als zodanig kenbaar te maken al heel dicht benaderd.

De kleuren van het nieuwe etiket zijn in goede harmonie met de kleur van het opdrukdeksel en vormen daarmee een duidelijk opvallend geheel. Wij menen, dat onze leden er goed aan zullen doen, naast het nieuwe opdrukdeksel, ook dit nieuwe etiket te gaan gebruiken en zo mee te werken aan ons streven naar een uniforme verpakking van Nederlandse honing, ter onderscheiding van het buitenlandse produkt, opdat wij daardoor een eind maken aan de handelwijze van hen, die trachten dit verschil zoveel mogelijk te camoufleren.

Algemene Vergadering

gehouden op 18 mei 1968 in het gebouw voor
Kunsten en Wetenschappen te Utrecht

1. Opening

Bericht van verhindering is binnengekomen van de heren Vink en Hilhorst, van de Rijkstuinbouwconsulent te Utrecht en van het Kon. Ned. Landb. Comité.

Bijzonder welkom worden geheten de heren Mommers, Minderhoud, Stienstra, Osinga (N.F.O.) en Stulemeijer (N.C.B.).

De voorzitter spreekt enkele woorden ter gedinking van de gedurende het afgelopen verenigingsjaar overleden leden en staat in het bijzonder stil bij het overlijden van de heer Joustra, die jarenlang een stuwende kracht in onze vereniging is geweest. Moeilijke jaren, vooral tijdens de bezetting, heeft hij meegeemaakt. Een minuut stilte wordt in acht genomen.

De voorzitter, zijn openingswoord vervolgend, zegt dat de vereniging gezond is. De achteruitgang van het ledental is gestuit.

De heer Spaans wordt vervolgens als opvolger van de heer Groenveld aan de vergadering voorgesteld.

Er is bij ons geen enkele aanleiding tot een verhoging van het quotum te moeten overgaan, hetgeen blijkbaar bij de andere bonden wel het geval is.

De suikeromzet zal dit jaar groter zijn dan vorig jaar.

Voor de afd. Handel heeft spr. alle lof, ook voor de commissie en de medewerkers. De kwaliteit van ons Maandschrift is vooruitgegaan. Een verheugend feit is de vele kopij van de leden. De heer Groenveld wordt bijzonder dank gebracht voor het vele verrichte werk.

De onteigening van onze panden in Wageningen is in een zodanig stadium gekomen, dat een taxatie-commissie is benoemd.

Over de fusie wil spr. niet veel zeggen. Hij is daarvan altijd een voorstander geweest, ook nu nog. Met nadruk stelt de voorzitter, dat de afstuiting van de fusie niet heeft geleid tot het afbreken van zakelijk contact. Maar de condities waren onaanvaardbaar, dus ieder moest zijns weegs gaan.

2. Beleid Hoofdbestuur

De heer v. d. Top (Ede), zegt dat het beleid van het hoofdbestuur alleen te beoordelen is uit het Groentje. Hij had verwacht, dat het hoofdbestuur meer gegevens zou verstrekken over

zijn beleid, met name gedurende de laatste 3 jaren. Het blad toch vormt de enige bron voor de geschiedenis van de vereniging. Met name de financiële gegevens waren toch wel gewenst. Hij acht het noodzakelijk, dat dit alsnog gebeurt.

Het contact hoofdbestuur/afdelingen is z.i. niet volgens het huishoudelijk reglement. Waarom geen groepsvergaderingen op de Veluwe, zoals in andere groepen plaatsvindt. Meerdere hoofdbestuurders blijken dit niet te doen. Hij acht dit een verzuim. Groepsvergaderingen zijn noodzakelijk en worden bovendien voorgeschreven in het huishoudelijk reglement. Spr. heeft ook kritiek op het verlenen van medailles. Het is niet zo belangrijk om 25 jaar in een bestuur te blijven zitten. Verjonging is vaak gewenst en noodzakelijk. Ede wil ook verandering bij de verkiezing van de verenigingsvoorzitter. Ede is van oordeel, dat de lijst van kandidaten moet worden vastgesteld met inschakeling van de groepsvergaderingen. Het hoofdbestuur kan dan rekening houden met de adviezen en ervaringen van de groepsvergaderingen. Spr. heeft ook kritiek op de collectieve verzekering en vraagt of ook de W.A. gewijzigd is. Welke taak heeft de afd. Assurantie? Wat doen we met het tentoonstellingsfonds? Kunnen we niet een mobiele stand laten maken, die dan aan de afdelingen ter beschikking gesteld kan worden? Wat wordt met de f 800,— voor de bibliotheek gedaan? Wat de afd. Handel betreft, spr. heeft waardering voor het materiaal, dat geleverd wordt (applaus) en is tevreden over de accurate wijze van bediening. De afd. Handel moet prijsregulerend optreden, dat is de stelregel. Maar de afd. Handel dient een zodanig prijsbeleid te voeren, dat ook anderen daarin een bestaan kunnen vinden. Het kapitaal van de vereniging wordt volgens spr. gebruikt voor een niets ontziende prijzending. Spr. verwijst naar de cijfers van de balans en de exploitatierekening 1967 op pag. 55 van het Maandschrift. De afd. Handel heeft altijd een voorsprong op de particuliere handel, omdat deze afd. bedragen cadeau krijgt van de afd. Suiker. In werkelijkheid maakt de afd. Handel verlies, hetgeen een ontoelaatbare toestand is. Spr. brengt het oordeel van de afd. Ede onder woorden in een motie, die uitspreekt, dat het beleid van de afd. Handel onjuist, prijsdumpend, oneervol en ontoelaatbaar is.

De heer Van Scherrenburg (Renkum) vindt het betoog van de heer v. d. Top veelszins onduidelijk. Spr. bestrijdt zijn oordeel over het lange zittenblijven van bestuurders.

De heer Tesink (Voorburg) zegt, dat voor groepsvergaderingen alles te zeggen is, maar heeft verder geen goed woord over voor het

betoog van de heer v. d. Top. Het verlenen van medailles is een zaak van de afdelingen. De afd. Handel is er niet om de particuliere handel te bevoordelen.

De heer Mr. Blaisse (Doetinchem): de afdelingen zijn er zelf de schuld van, dat zij geen actieve hoofdbestuurder in hun groep hebben. De groepen moeten het hem lastig maken.

De voorzitter gaat in op het requisitoir van de heer v. d. Top. Hij is enigszins verbaasd over deze kritiek. Over contact met de Bedrijfsraad gedurende de laatste 3 jaren zal nog geschreven worden, evenals over de contacten met het Landbouwschap.

Het is onmogelijk nog financiële cijfers over de afgelopen 3 jaren te geven. Het verwijt, dat de hoofdbestuurders het betreffende artikel t.a.v. de groepsvergaderingen niet nakomen, gaat slechts ten dele op. Er moet ook responsie zijn. Als het verlangen naar dergelijke vergaderingen niet aanwezig is, heeft het geen zin ze te houden. Ernstig bezwaar heeft spr. tegen de zienswijze, dat onderscheidingen piëteitshalve verleend worden. Dat is beslist niet waar.

De afd. Assurantie is een apart fonds. De opmerkingen over het tentoonstellingsfonds acht spr. juist. Het voor de bibliotheek gereserveerde bedrag zal dienen voor de uitgave van een nieuwe catalogus.

Met stijgende verwondering heeft spr. geluisterd naar de opmerkingen over de afd. Handel. We zouden dus de prijzen, die onze leden moeten betalen, moeten verhogen, om de particuliere handel te laten bestaan? En wat te denken van de kunstraat? Staat het vast, dat de concurrentie zich de facto niet kan handhaven?

De heer Meijer (hoofdbestuurder, lid Comm. Handel): de afd. Handel doet alles om zo goed en goedkoop mogelijk te leveren.

De heer Rietveld (Accountantskantoor van Mourik) zegt, dat de administratiekosten van de afd. Handel onder de post salarissen en sociale lasten voorkomen. De adm. van de suiker wordt gevoerd door de afd. Handel, dus is het billijk, dat dit aan de afd. Handel wordt vergoed.

De heer v. d. Top (Ede), replicerend, zegt, dat hij wel scherp is geweest, maar niet de bedoeling heeft gehad het hoofdbestuur te kraken. Spr. vecht niet alleen voor de particuliere handel, maar ook voor de afd. Handel. We moeten reëel blijven? Hoe moet het met de nieuwbouw?

De voorzitter zegt, dat bij de nieuwbouw uiteraard de cijfers t.a.v. de onderlinge verrekening herzien zullen moeten worden. Maar men moet wel bedenken, dat de prijsvaststelling van de afd. Handel ook versterking van de werfkracht van onze vereniging is.

Na een desbetreffende vraag van de voorzitter

trekt de heer v. d. Top zijn motie in.

3. Voorstel afd. Groningen

De heer Faber (Groningen) zegt, dat er bij diverse afdelingen een groeiend onbehagen heerst over het beleid van de voorzitter. Uit de afdelingen komt niets. Slechts 2 voorstellen zijn hier op de A.V. We horen altijd maar weer de voorzitter, maar deze mag toch geen overheersende rol spelen. Om deze situatie te veranderen, komt Groningen met een voorstel tot wijziging van het huishoudelijk reglement (art. 14 sub 2 en art. 15 sub 3). De argumenten van het prae-advies van het hoofdbestuur zijn z.i. niet te handhaven.

De heer Tesink (Voorburg) vindt, dat de afgevaardigde van Groningen gevaarlijke hypothesen naar voren brengt. De fout ligt bij de afdelingen; deze kunnen de man naar voren brengen, die zij wensen. En bovendien: waarom persé mensen na 6 jaren naar huis sturen? De afd. Voorburg voelt derhalve niets voor dit experiment.

De heer Hof (Beetsterzwaag): wij zouden het dwaas vinden, als dit voorstel aangenomen werd. Alleen het inwerken in de activiteiten van onze vereniging vraagt wel een paar jaar.

De heer Smit (Groningen) wil de zaken nog eens punt voor punt nagaan. De positie van de voorzitter wordt overtrokken. De hoogste macht ligt bij de Algemene Vergadering. Het is niet democratisch, als de voorzitter het alleen voor het zeggen heeft. Bovendien is doorstroming noodzakelijk. Er is geen interesse voor verkiezingen, mede door het gebrek aan contact tussen hoofdbestuur en afdelingen.

De heer Verhoeven (Beekbergen) vindt, dat er veel te veel over deze zaak gepraat wordt. Spr. is het niet eens met Groningen en heeft volledig vertrouwen in het hoofdbestuur.

De heer v. Scherrenburg (Renkum) vindt het onjuist, dat het voorstel van Groningen alleen over de voorzitter gaat. Spr. hoopt, dat de vergadering daar niet intrapt.

De heer Veldhuizen (Soest) zegt, dat de afdelingen het moeten doen. Deze moeten actiever worden.

De voorzitter wil een paar dingen constateren. Iedere 3 jaren worden de voorzitter en de hoofdbestuurders herkozen. Zeker 4 ervan zijn er de laatste jaren voor het eerst bijgekomen. Zolang spr. de gedachte heeft, nog ten nutte te kunnen zijn, blijft hij. Het is ondemocratisch er nu de fusie bij te slepen, omdat het beleid daarover in overgrote meerderheid goedgekeurd werd.

De heer Faber (Groningen) bestrijdt, dat het uitsluitend tegen de voorzitter zou gaan. Wij vallen het bestuur niet aan, maar wij willen niet alles houden, zoals het is.

De heer Maagendans (2e voorz.): de laatste jaren wordt er herhaaldelijk gesuggereerd, dat in onze vereniging een dictatoriaal bewind is gevoerd, als gevolg van het optreden van de voorzitter. Dit komt, omdat de voorzitter als spreekbuis van het bestuur fungeert. In het hoofdbestuur lopen de meningen ook wel uiteen, maar als er beslissingen genomen zijn, is het goed democratisch zich bij de meerderheid neer te leggen.

De heer De Vries (hoofdbestuurslid): de ervaring in de vergaderingen van het hoofdbestuur is, dat de meeste suggesties bepaald niet van de voorzitter komen.

De heer Tesink (Voorburg) zegt, dat uit de gegeven toelichting van Groningen duidelijk blijkt, dat het voorstel tegen de voorzitter is gericht. Het voorstel van de afd. Groningen wordt vervolgens met zitten en opstaan verworpen.

4. Voorstel afd. Amsterdam

De heer Kaal (Amsterdam) zegt, dat, zoals bekend, bij zijn afdeling al jaren lang een ongerust gevoel t.a.v. onze houding tegenover de zuidelijke bonden bestaat. Alles blijkt geconcentreerd om de kwestie van de volledige inbreng, maar wij hebben het gevoel, dat dit min of meer een voorwendsel is, dat een achteraf foutieve beslissing moet verbergen. Spr. wijst er op, dat de Amsterdamse afdeling (die een autonome vereniging is met rechtspersoonlijkheid) een stichting heeft, waarin haar eigendommen zijn ondergebracht. Hij spreekt de suggestie uit, zoiets dergelijks ook te ondernemen t.a.v. onze afd. Handel. B.v. in samenwerking met Boxtel. Ook bestaan bij Amsterdam praktische bezwaren in verband met nieuwbouw. We zullen in Wageningen een nieuwe honingzemerij moeten bouwen. Is dit nodig? Daarom stellen wij voor de mogelijkheid tot fusie te onderzoeken door een commissie te benoemen.

Verder wil Amsterdam het recht tot het indienen van moties ingevoerd zien, evenals de verplichting tot het zenden van een bijgewerkte lijst van de afdelingssecretariaten.

De heer Tesink (Voorburg) is wel jaloers op de afd. Amsterdam, wat betreft zijn bezittingen en activiteiten, maar meent, dat hier de zaken anders liggen. Hij heeft geen overwegend bezwaar tegen een commissie, mits deze in samenwerking met het hoofdbestuur werkt. Inzake het recht tot het indienen van moties is Voorburg van mening, dat in deze richting wel iets gedaan moet worden.

De voorzitter zegt vanmorgen nog met de heer Stulemeijer van de N.C.B. te hebben gesproken, die hem gezegd had vooral de ressentimenten te laten varen. Concurrentie met buitenlandse honing werkt prijsverlaging voor de

imker in de hand. En dat doet Boxtel juist. Daarop zit de zaak van de fusie vast. Fusie zou een schijneenheid geschapen hebben. Alleen bij goede trouw is fusie mogelijk. Wat zijn de nadelen van het uitblijven van de fusie? Die zijn er niet. Wij hebben alles prijs willen geven. Ook het Maandschrift. Dat hebben wij toch gedaan? Het hoofdbestuur voelt niets voor een commissie. We hebben 6 jaar met een commissie gewerkt en er is geen enkel uitzicht op succes.

De heer Groenveld vindt het moeilijk nog iets over de fusie te zeggen. De heer Kaal heeft gezegd, dat we de materiële zijde niet te zwaar moeten laten wegen. Maar we mogen dat toch niet zo maar uit handen geven. De fusie zal komen met de tijd, die in ons voordeel werkt. De voorzitter is reeds van voor de oorlog actief op het gebied van de fusie.

De heer Kaal (Amsterdam) zegt, dat de voorzitter veel te ver gaat. Dat is absoluut zijn bedoeling niet geweest. Inzake buitenlandse honing moeten we ons laten voorlichten en attent zijn op de ontwikkeling. Daartoe moet de commissie meewerken.

De voorzitter is niet tegen buitenlandse honing op zichzelf. Maar we moeten wel gebruik maken van een aanvaardbaar chauvinisme. Fusie alleen met gehele inbreng.

De heer Mr. Blaisse (Doetinchem) is het met de voorzitter eens, dat zó de fusie niet tot stand kan komen. Spr. is evenwel van mening, dat een dergelijke commissie, die zich speciaal met de fusie bezighoudt, nuttig werk zal kunnen doen. Daar is z.i. niets tegen.

Het voorstel inzake moties acht Doetinchem juist.

De voorzitter zegt, dat we aan een motie ons geen builen kunnen vallen en heeft daartegen niet veel bezwaar. Lijsten van afdelingssecretarissen zijn in het verleden vaak misbruikt t.b.v. de concurrentie.

De heer Gouda (Kerkwijk) werkt veel met het Zuiden en zijn indruk is, dat de mensen uit het zuiden graag met ons samen willen gaan. Met de ANI is dit veel moeilijker vanwege het Landbouwschap.

De voorzitter is het wel met de heer Gouda eens. Hij meent, dat Amsterdam tevreden zal zijn, als wij een commissie benoemen, bestaande uit een paar hoofdbestuursleden en enkele andere leden, w.o. ook de heer Kaal. Deze commissie kan dan verslag uitbrengen over haar bevindingen, op basis van het besluit van 2 jaar geleden.

De heer Kaal (Amsterdam) is blij, dat de voorstellen zo aanvaard zijn. Inzake buitenlandse honing deelt hij niet de mening van de voorzitter.

De voorzitter wijst er op, dat we niet het voor-

stel, zoals door Amsterdam gebracht, geheel volgen. Dat moeten we ons wel realiseren. Het voorstel van het hoofdbestuur wordt daarna zonder stemming aanvaard.

5. Verkoop terrein en opstellen te Wageningen

De vergadering gaat akkoord met het voorstel van het hoofdbestuur om machtiging te verlenen aan het hoofdbestuur om inzake de verkoop van het terrein en de opstallen naar bevind van zaken verder te handelen.

6. Rapport van de Commissie voor het nazien der boeken over 1967

Wordt zonder bespreking aanvaard.

7. Aanwijzing der Commissie voor 1968

Het voorstel van het hoofdbestuur hiervoor de afd. Beverwijk en Bilthoven (als reserve de afd. Borculo) te benoemen wordt aanvaard.

8. Plaats Algemene Vergadering 1969

Het voorstel van het hoofdbestuur deze vergadering weer in Utrecht te houden, wordt aangenomen.

9 en 10 Jaarstukken 1967 en Begroting 1969

Hiermede gaat de vergadering zonder bespreking akkoord.

11. Rondvraag

De heer Hof (Beetsterzwaag) vraagt als voorzitter van de afd. Beetsterzwaag bijzondere aandacht voor de a.s. Imkersdag. Allen worden opgewekt de berichten daarover in ons Groentje goed te lezen en aan de uitnodiging gevolg te geven.

De heer Stienstra (Erelid) zou het beter vinden om allen gezamenlijk de koffiemaaltijd te gebruiken. Hij geeft dit idee in overweging.

De heer Kaal (Amsterdam) wijst er op, dat men in Amsterdam een fraaie accommodatie gekregen heeft en stelt voor volgend jaar de Imkersdag in Amsterdam te houden. Dit zal in het hoofdbestuur worden overwogen.

De heer Groenewold (Epe) wijst er op, dat het Zuivelbureau bereid zal zijn raambiljetten te doen vervaardigen. Hiernaar zal geïnformeerd worden.

12. Sluiting

Korte berichten

AFDELING BEETSTERZWAAG

Dertien man waren aanwezig in het overblijflokaal van de Middelbare Landbouwschool te Drachten. De imkersdag (7 september a.s.) met de daaraan verbonden honingtentoonstelling en de stand van de gezamenlijke imkers op de grote tentoonstelling van LITONA II was het onderwerp van de samenkomst. Opgewekt werd tot algemene deelname aan de honingexpositie, terwijl aller medewerking werd toegezegd aan het welslagen van de imkersdag met alles wat daaraan is verbonden.

Een verheugend feit was, dat de Zuid-Limburgers met een bus vol imkers de tocht naar Drachten willen ondernemen. Voor een goed onderkomen voor de nacht van vrijdag op zaterdag konden wij gelukkig slagen, zodat het gezelschap reeds vrijdagavond in Drachten kan arriveren. D. Joustra, secr.

KRING FRIESLAND

Op 25 april j.l. is te Heerenveen de jaarlijkse groepsvergadering gehouden. Van de 14 afdelingen, aangesloten bij de Kring Friesland, waren 8 vertegenwoordigd.

Voorzitter Hiemstra riep allen een hartelijk welkom toe en deed enige mededelingen over de te houden imkersdag te Drachten en de Nationale Honingtentoonstelling. Hij hoopte dat vele inzendingen binnen zullen komen.

De vergadering gaat ermee accoord, dat door de Kring Friesland twee medailles worden beschikbaar gesteld, volgende op de ereprijzen van het hoofdbestuur. De organisatoren van de tentoonstelling zullen zich nader beraden over de besteding daarvan. In het Groentje zullen nadere mededelingen worden gedaan. De heer Joustra deelt nog mede, dat een plan voor een rondrit in Drachten in voorbereiding is; deze rondrit gaat dan vooraf aan de boottocht over de Friese meren.

De behandeling van de agenda voor de algemene

vergadering betrof hoofdzakelijk de voorstellen van de afdelingen Groningen en Amsterdam. Uitvoerig is hierover van gedachten gewisseld.

Er werden richtprijzen voor honing vastgesteld, voor zomerhoning f 2,— en voor heidehoning f 3,— per flacon.

De vergadering werd beëindigd met een opwekking van de voorzitter om in groten getale op de imkersdag aanwezig te zijn. J. Brouwer, secr.

AFDELING WOLVEGA

Onze afdeling vergaderde op donderdag 11 april. De helft van het aantal leden was aanwezig. Voorzitter dr. Brons kon tevens een tweetal nieuwe leden begroeten. De ingekomen stukken werden ter kennis van de leden gebracht en besproken. Tot afgevaardigden naar de algemene vergadering en kringvergadering werden benoemd de collega's Plaatsman en Bosma. Volgde nog een bespreking over drachtgebieden en gezamenlijk reizen daar naar toe. Voor het laatste kon ook nu weer geen oplossing worden gevonden. Na nog een opwekking tot bezoek aan de Imkersdag te Drachten werd de voorjaarsvergadering gesloten. A. Bosma, secr.

AFDELING ECK EN WIEL

Op 14 maart hield onze afdeling haar jaarvergadering. De gebruikelijke agenda werd vlot afgewerkt. De heer D. J. van Ommeren stelde zich niet herkiesbaar als bestuurslid wegens hoge leeftijd. De voorzitter bracht hem dank voor alles, wat hij voor de afdeling heeft gedaan. Gedurende 35 jaar heeft de heer Van Ommeren onafgebroken als bestuurslid met veel enthousiasme de belangen van de afdeling behartigd. Voor velen was hij een vraagbaak. Het reizen met de bijen naar de heide gebeurde meestal onder zijn bezielende leiding. De voorzitter wenste hem een goede levensavond toe.

Als bijzondere activiteit van de afdeling werd vermeld, dat er dit jaar op verschillende scholen met veel succes bijenfilms werden vertoond, met daaraan verbonden een prijsvraag voor het beste opstel over de vertoonde film.

Nadat de heer Laban een inleiding gehouden had over het winnen van raathoning, werd de vergadering door de voorzitter gesloten.

KRING GRAAFSCHAP-LIJMERS

Op 15 juni kringbijeenkomst met excursie naar Tuinbouwschool Borculo. Bijeenkomst in Café Kerke-meijer, Weg Ruurlo-Borculo om half twee.

Op 6 juli excursie naar grootimkersbedrijf Hansch in Abentheuer, Duitsland. Nadere inlichtingen bij de afdelingssecretarissen.

IN MEMORIAM

Op 25 april is na een kortstondige ziekte van ons heengegaan onze trouwe vriend en bestuurslid, de heer

Jan Veerman

in de ouderdom van 76 jaar.

Hij was ongeveer 50 jaar lid van onze vereniging, waarvan bijna 38 jaar bestuurslid.

Een trouw medewerker aan de belangen van onze afd. en aan de bijenteelt in het algemeen. Een beminlijk, vriendelijk en hulpvaardig man is van ons heengegaan. Wij zullen hem steeds in dank en ere blijven gedenken. Dat hij ruste in vrede.

Afd. West-Friesland,

H. Boelis, voorz.

Op 22 april overleed onze oud-voorzitter, de heer

P. v. d. Heiden

Met dankbaarheid gedenken wij zijn werk voor onze afdeling. Dat hij ruste in vrede.

Afd. Leeuwarden,

A. Visser, wn. voorz.

Op 25 april is op 72-jarige leeftijd overleden de heer

E. van Beek

De afdeling Oosterbeek verliest in hem een goed imker en één van haar trouwe leden. In dankbare herinnering zullen wij hem blijven gedenken.

Afd. Oosterbeek,

J. W. C. Hartgers, secr.

Op 78-jarige leeftijd overleed de heer

P. C. Tolk

oud-voorzitter van de afdeling Gooiland en sinds 1959 erevoorzitter. Vele jaren heeft hij aan onze afdeling leiding gegeven, maar wegens ziekte moest hij enige jaren geleden het imkeren opgeven. Hij ruste in vrede.

Afd. Gooiland,

F. Brouwer, secr.

SPEURBIJTJES

Tarief: tot 20 woorden f 2,50, elke 4 woorden meer f 0,50. Bij vooruitbetaling te voldoen op gironummer 846801 van de Vereniging tot bevordering der Bijenteelt te Wageningen. Inzendtermijn vóór de 10e van de maand.

Het was een goed honingjaar, veel geoogst van onze 300 volken, zodoende kunnen wij U volop leveren tegen zeer geschikte prijzen. Ons bijenpark bestaat reeds 71 jaar; vanaf 1910 (zie het oktobernummer van dat jaar) behalen wij steeds de eerste en ereprijzen met onze honing.

U bent dus verzekerd bij ons het allerbeste te kopen. Klaverhoning f 2,— per kg, Linde f 2,20, Fruit f 2,25, Heide f 4,—. Minimum afname 25 kg. Bij deze honing, flacons met schroefdeksel voor 10 cent. Verzending ook naar België en Duitsland. Uitgebouwde ramen kopen, niets is makkelijker en voordeliger.

U bent van alle rompslomp af, zoals kunststraal inzetten enz. Broedramen 90 cent, honingramen 70 cent, Ronde korven, oersterk f 12,—, Schepkorf f 10,—, Broedraampjes 30 cent.

Honingraampjes 25 cent. Simplex kasten, compleet met ramen en rooster, dak met zink, geschilderd groen met witte banden f 27,50. Honingflacons met schroefdeksel, doos van 24 stuks f 4,—. Bijenkap of sluis f 5,—. Voerbak, ir. Mommsers, f 10,—. 6-raams kastje met ramen f 9,—. Verkleinblok 2-raams f 2,—.

Voerraam voor droge suiker f 1,25, draadrooster f 3,—, zinkrooster f 1,75, Stamphoning, prima voor Uw bijen, beter is er niet, f 1,50 per kg. Min. afname 5 kg.

BIJENPARK BRULLEMAN, ZANDPAD 42a, Breukelen, tel. 03462-1303 - giro 377905.

AANGEBODEN: Bijenvolken in prijzen van f 5,— tot f 60,—, gebruikte bijenkasten f 17,50. Broed en honing kamer-raampjes 15 cent per stuk, koninginroosters f 1,50, nog enkele kolbtoestellen f 20,— per stuk, bijenpijpen f 5,—, bijenkorven (gebruikt) vanaf f 3,50 tot f 12,50 (nieuw). Necktapol, Nosemack, Fondant, krachtvoedsel en tevens medicijn voor uw bijenvolken f 4,50 per kilogramverpakking.

Ned. koolzaadhoning f 2,50 per kg. Ned. lindehoning f 2,20 per kg, boekweithoning (import) f 1,45 per kg, lindehoning (import) f 2,— per kg. Alles in bussen van 25 kg. Voor de verpakking van deze honing leveren wij u de benodigde potten met nieuwe deksels à 10 cent per stuk. Plastic deksels (wit) f 3,50 per honderd stuks enz. enz. Handelsbijenstand „De Bijenkorf“, Meentweg 103, Eemnes (Utr.), tel. 02153 - 6704.

AANGEBODEN natuurzwermen in prijzen vanaf f 10,—. Bijenstand „De Bijenkorf“, Meentweg 103, Eemnes (Utr.), tel. 02153 - 6704.

AANGEBODEN: 3-raams honingslinger, zo goed als nieuw. B. C. Jongejans, Burg. Prinslaan 45, Ede. Tel. 08380-11303.

BIJENLITERATUUR ter overname uit boekenbezit van imker; jaargangen 1936/37/38 v. Groentje; div. interessante tijdschriftartikelen; 22 boeken, w.o. div. standaardwerken. Vraag lijst ter inzage aan H. van Suchtelen, Bierweg 36, Blaricum.

RUILEN: 1 nieuwe spaarkast (compleet) voor 1 z.g.a.n. genorm. simplexkast (compl.). L. Onderwater, Rijkstraatweg 769, Wassenaar. Tel. 01751-8736.

AANGEBODEN: drie bevolkte Simplexkasten, w.o. één Kaukasiervolk, een zevenraams- en een zesraamskastje, een observatiekast en enig materiaal. F. Ham, Singel 11, Stedum. Tel. 05965-398.

AANGEBODEN: Kaukasische Koninginnen. Zwermtraag en zeer zachtardig. Teeltmoeren f 30,—. Standbevrucht f 15,— (door kruising tevens zeer productief; maar niet geschikt voor de teelt). Onbevrucht f 7,50 (5 of meer f 5,—). Leve- ring ca. eind juni. P. J. Romeyn, Const. Huygenslaan 18, Zeist. Tel. 03404-16501.

TE KOOP: 10- en 6-raams bevolkte simplexkast, verder enig imkergereedschap, w.o. slinger en handkolbtoestel. K. Eskes, v. Duyn van Maasdamstraat 54, Dieren. Tel. 08330-5460.